

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen
Vårduppdrag
Tandvårdsenheten
Eva Sandberg

ÖVERGÅNGSREGLER SÄNKT ÅLDER AVGIFTSFRI TANDVÅRD TILL BARN OCH UNGA 1 JANUARI 2025

Bakgrund

I regeringens proposition 2023/24:158 föreslås att åldersgränsen för den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården ska sänkas från 23 till 19 år. Åldersgränsen för statligt tandvårdsstöd ska på motsvarande sätt sänkas från 24 år till 20 år. Åldersgruppen föreslås bli berättigad till dubbelt allmänt tandvårdsbidrag på 600 kronor om året. Lagändringarna ska träda i kraft 1 januari 2025.

Bakgrunden till förslaget finns i utredningen som tillsattes 2018, "När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8)", som fick i uppdrag att utreda och föreslå hur tandvårdssystemet kan utvecklas för att bli mer resurseffektivt och jämlikt. Ett av förslagen var att sänka åldersgränsen för avgiftsfri tandvård till barn och unga.

I regeringens proposition 2023/24:158 "Ändrad åldersgräns för avgiftsfri tandvård" som kom den 5 juni 2024 föreslås följande:

- Lagförändring ska träda i kraft 1 januari 2025
- Äldre bestämmelser gäller fortfarande för en tandvårdsbehandling som har påbörjats före ikraftträdandet.
- De äldre bestämmelserna ska också gälla för en tandvårdsbehandling som regionen före ikraftträdandet har beslutat ska vara avgiftsfri.
- Hänvisningen till äldre bestämmelser om avgiftsfrihet i övergångsbestämmelsen innebär att en tandvårdsbehandling som påbörjas före ikraftträdandet kan vara avgiftsfri längst till och med det år då patienten fyller 23 år.

SKR:s tandvårdsnätverks vägledning gällande övergångsregler enligt proposition 2023/24:158

SKR:s tandvårdsnätverk har gett uppdrag till SKR:s arbetsgrupp barn att ta fram en vägledning utifrån proposition 2023/24:158.

Vägledningen ska ses som ett underlag vars syfte är att hitta en gemensam tolkning av en grundnivå för vad propositionen innebär för regionerna. Varje region behöver därefter fatta sina egna beslut om tolkningen, men har då en grund att utgå ifrån i denna vägledning. Tolkning har stämts av med jurister på SKR.

Det är av vikt att betona att det är ett nationellt statligt beslut där statsbidraget för avgiftsfri tandvård till unga vuxna tas bort. Det finns inte heller någon finansiering för övergångsreglerna. Detta innebär att regionerna inte har någon finansiering att fortsätta utföra avgiftsfri tandvård till unga vuxna och får vara grundläggande för tolkningen av lagförändringen (tandvårdslag 1985:125).

Övergångsregler gällande från den 1 januari 2025 Region Västmanland

Inledning

Barnkapitering per listad ung person i åldersgruppen 20 till 23 år kommer inte att ersättas efter den 1 januari 2025.

Följande övergångsregler gäller i Region Västmanland från den 1 januari 2025:

- Omfattar unga personer i åldersgruppen som blir 20 till 23 år efter den 1 januari 2025.
- Personen ska vara folkbokförda i Region Västmanland före den 1 januari 2025 för att omfattas av övergångsreglerna.
- Tandvårdsbehandling som har beslutats vara avgiftsfri enligt Region Västmanlands bestämmelser för avgiftsfri tandvård för barn och unga gällande före 1 januari 2025 ska omfattas av övergångsreglerna.
- Hantering av ersättning för de åtgärder som ersätts inom gällande övergångsregler hanteras av Tandvårdsenhetens IT-systemet Symfoni.

Unga personer med pågående tandvård som omfattas av övergångsregler från annan region

Unga personer i åldersgruppen 20 till 23 år som folkbokför sig i Region Västmanland efter 1 januari 2025 kan redan omfattas av övergångsregler från den region de flyttat ifrån. Det betyder inte automatiskt att de har rätt till samma tandvård som den region de bodde i innan, utan en prövning behöver göras avseende på vilket sätt behovet omfattas av övergångsreglerna i Region Västmanland.

Vägledande för bedömningen om vilken tandvård som omfattas av övergångsregler är nu gällande regelverk i Region Västmanland för avgiftsfri tandvård fram till och med den 31 december 2024.

Allmäntandvård

Förhandsbedömd allmäntandvård i Symfoni som är godkänd före 1 januari 2025 omfattas av övergångsregler och hanteras i Symfoni.

Påbörjad övrig allmäntandvård som inte förhandsprövats och inte hinner avslutas före 1 januari 2025 ska förhandsprövas i Symfoni senast **30 juni 2025**.

Här avses följande åtgärder som kan prövas:

1. Åtgärd **501, 502, 503, 504** kan förhandsprövas om en rotbehandling är påbörjad.
2. Åtgärd **701–707** kan förhandsprövas efter en påbörjad rotbehandling eller stegvis exkavering. I förekommande fall kan även åtgärd **800/801** förhandsprövas efter rotbehandling som föranletts av/medfört omfattande substansförlust där krona utifrån detta bedöms vara indicerad.
3. Åtgärd **401/402** kan förhandsprövas vid tanduttagning som led i ortodontisk pågående behandling.
4. Åtgärd **601/602** kan förhandsprövas om bettskena planerats att utföras efter avslutad lagningsterapi/rotbehandling osv.

Se bilaga 1 Godkända åtgärder förhandsbedömning barn och unga som omfattas av övergångsreglerna i Region Västmanland

Ersätts av Tandvårdsenheten till och med det år patienten fyller 23 år.

Specialisttandvård

Specialisttandvård som omfattas av övergångsregler hanteras av Specialisttandvården Region Västmanland och rapporteras till Tandvårdsenheten. Rapporten ska innehålla vilka personer som omfattas övergångsregler samt de åtgärds-koder som utförts och omfattas av övergångsregler. Ingen ersättning ges för denna tandvård.

Avgiftsfri tandreglering enligt LOV:

1. Utfärdade ortodonticheckar (beviljad behandling) omfattas av övergångsregler för åldersgruppen om ortodontichecken är utfärdad före den 1 januari 2025.
2. Avbruten check kan om personen ångrar sig och vill starta behandling utfärdas igen före den 1 januari 2025.
3. Ersättning för Start och Avslut hanteras i Symfoni enligt nuvarande rutin.

Specialisttandvård enligt ovan ersätts till och med det år patienten fyller 23 år.

Uppföljning övergångsregler

Kostnaderna gällande övergångsregler 2025 för all tandvård ska följas upp inför halvårsskiftet i samband med uppstart av budgetprocess 2026.